

گفت و گو با آقای مهندس محمد کیا

مدیر کل دفتر نیازسنجی و پروژه‌یابی آموزش جهاد دانشگاهی

تهیه گزارش: سجاد محمودیان

دید برتر: در ابتدا اگر ممکن است توضیح مختصری در مورد اهداف مهم از تشکیل جهاد و ساختار تشکیلاتی آن ارائه فرمائید؟

پاسخ: هنگامی که شورای عالی انقلاب فرهنگی تأسیس شد، تنها دستگاه اجرایی وابسته به شورای عالی انقلاب فرهنگی، جهاد دانشگاهی بود که در مجموعه‌ی دانشگاه‌های کشور شکل گرفت و هیأت امنای جهاد دانشگاهی از طریق شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب شدند.

در ابتدای شکل‌گیری جهاد دانشگاهی، بحث مدیریت دانشگاه از بعدهای مختلف اجرایی، پژوهشی، مدیریتی و فرهنگی، با توجه به شکل‌گیری جمهوری اسلامی، از مهمترین مأموریت‌های جهاد دانشگاهی محسوب می‌شد.

ضرورت ایجاد می‌کرد که برای جذب افراد متدین از بین اساتید دانشگاه و استفاده بهینه از دانش و تخصص‌های موجود در جهت نیازهای کشور، تشکیلی مثل جهاد دانشگاهی در کنار فرزندان انقلاب در دانشگاه‌ها باشد. البته از همان زمان نیز انجام کارهای فرهنگی و پژوهشی در داخل دانشگاه‌ها بر اساس نیاز جامعه، یکی از اهداف جهاد دانشگاهی بود. جهاد دانشگاهی یک نهاد عمومی غیردولتی - غیر انتفاعی است و وابستگی ساختار آن به عنوان بازوی اجرایی شورای عالی انقلاب فرهنگی است. در حال حاضر از نظر ساختاری، جهاد دانشگاهی زیر نظر دبیر هیأت امناء اداره می‌شود.

رئیس جهاد دانشگاهی و سه نفر از خبرگان و اعضای هیأت علمی جهاد دانشگاهی به عنوان افراد حقیقی هیأت امناء هستند که این ۹ نفر به عنوان بالاترین مقام تصمیم‌گیری جهاد دانشگاهی هستند. حکم رئیس جهاد دانشگاهی از طریق ریاست جمهور به عنوان رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی صادر می‌شود که احکام آن‌ها سه ساله است.

این هیأت امناء از طریق شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب شده‌اند و متشکل از وزیر علوم، وزیر بهداشت و درمان، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، نماینده مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، معاون توسعه مدیریت برنامه‌ریزی ریاست جمهوری و ۴ نفر از اعضای جهاد دانشگاهی هستند.

مهم‌ترین ویژگی این دوره‌ها جنبه کاربردی و حرفه‌ای بودن آنهاست. در حال حاضر در ۸ گروه تخصصی، که بر اساس نیاز بازار، در مجموعه آموزشی جهاد دانشگاهی شکل گرفته بیش از ۹۳۰ عنوان دوره آموزشی کوتاه مدت استاندارد شده با سرفصل‌ها، محتوا، شرایط تدریس و مدرس و شرایط فراگیران تدوین و مصوب شده است.

شایان ذکر است بخشی از دوره‌های تخصصی در قالب مصوب وزارت علوم تحت عنوان دوره‌های آموزش عالی کوتاه مدت اجرا می‌شوند.

به‌طور کلی تعاملات ما با وزارت بهداشت و درمان، وزارت علوم و وزارت آموزش و پرورش که متولیان اصلی آموزش‌های رسمی کشور هستند مثبت، اثربخش و مفید بوده و کلیه برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات این بخش با سیاست‌ها و برنامه‌های این دستگاه‌ها هماهنگ است.

آموزش‌های فوق در ۱۵۰ مرکز آموزش کوتاه مدت در سطح کشور برگزار می‌گردد. بیش از ۷۰۰ هزار نفر فراگیر در هر سال در این مراکز آموزش می‌بینند.

در بخش آموزش عالی، مؤسسه‌ی آموزش عالی علمی کاربردی جهاد دانشگاهی با بیش از ۴۰ مرکز آموزشی و حدود ۷۵ هزار دانشجو یکی از فعال‌ترین مؤسسات علمی کاربردی در سطح کشور می‌باشد. رئیس این مؤسسه به عنوان فرد حقوقی در شوراهای گسترش و پژوهشی دانشگاه جامع حضور دارد.

همچنین در این بخش دو دانشگاه علم و فرهنگ و دانشگاه علم و هنر و شش مؤسسه‌ی آموزش عالی نیز فعال می‌باشند.

رتبه اول دانشگاه‌های غیر دولتی متعلق به دانشگاه علم و فرهنگ می‌باشد.

اخیراً نیز جهاد دانشگاهی مجوز تأسیس دانشکده علوم پایه پزشکی نوین را دریافت و اقدام به راه‌اندازی آن نموده است.

جهاد دانشگاهی می‌باشد. جهاد در تمام دانشگاه‌های دولتی سراسر کشور حضور کاملاً مستمر و پرنرنگی دارد. از فعالیت‌های شاخص این حوزه می‌توان به ایسنا، اولین پایگاه خبرگزاری غیر دولتی و یا ایکننا که در زمینه فعالیت‌های قرآنی فعال است اشاره نمود.

در بخش آموزش عالی، مؤسسه‌ی آموزش عالی علمی کاربردی جهاد دانشگاهی با بیش از ۴۰ مرکز آموزشی و حدود ۷۵ هزار دانشجو یکی از فعال‌ترین مؤسسات علمی کاربردی در سطح کشور می‌باشد.

دید برتر: در صورت امکان معرفی اجمالی از فعالیت‌های آموزشی جهاد دانشگاهی داشته باشید؟

پاسخ: با بازگشایی دانشگاه‌ها و توسعه فعالیت‌های جهاد، به تدریج فاصله موجود مابین سیستم آموزش رسمی کشور با نیاز بازار کار آشکار و مورد توجه جهاد دانشگاهی قرار گرفت. بخشی از این فاصله ناشی از تغییرات سریع تکنولوژی و بازار بود که سیستم رایج آموزشی قادر به تبعیت از آن نبود. این مشکل هم در دستگاه‌های اجرایی و هم در بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات وجود داشت.

بسیاری از دستگاه‌ها و صنایع بزرگ، ناچار به تعریف یک پروسه بعضاً یک‌ساله برای آموزش‌های بدو استخدام نیروهای فارغ‌التحصیل بوده‌اند.

ورود جهاد دانشگاهی به آموزش‌های تخصصی و آموزش‌های کوتاه مدت، با رویکرد حل این مشکل و ارائه آموزش‌هایی که براساس نیاز بخش‌های مختلف صنعت، خدمات، کشاورزی و دستگاه‌های اجرایی تدوین و اجرا شوند، بود.

دید برتر: لطفاً معرفی اجمالی از فعالیت‌های پژوهشی، خدمات تخصصی و فرهنگی جهاد دانشگاهی داشته باشید.

پاسخ: از ویژگی‌های اصلی جهاد دانشگاهی این است که در خدمت این ترتیب شروع اکثر فعالیت‌های جهاد در حوزه‌های مختلف، حل یک چالش یا پاسخ‌گویی به یک نیاز اساسی در کشور بوده است. همان‌طوری که اشاره گردید فعالیت‌های جهاد دانشگاهی در ابتدا بیش‌تر در حوزه پژوهش و خدمات تخصصی، با هدف پرکردن فاصله‌ی بین نیازهای پژوهشی و فن‌آوری جامعه و دانشگاه‌ها، بوده است. در این بخش اقدامات خیلی خوبی هم در مجموعه داشته‌ایم. از مؤسسه رویان در حوزه‌ی پزشکی گرفته تا کارهای ارزشمند در حوزه‌های نفت، گاز و پتروشیمی، حوزه‌های دیجیتال و IT، صنعت برق، مخابرات، هوا فضا، کشاورزی، اپتیک و شاخه‌های مختلف علوم انسانی.

فعالیت‌های جهاد دانشگاهی در زمان جنگ تحمیلی هم از نقاط درخشان و افتخار آمیز این نهاد محسوب می‌شوند. ما از معدود سازمان‌های غیر نظامی بودیم که برای تأمین نیازهای جنگ در پارچین مستقر بودیم.

جهاد دانشگاهی توانست بسیاری از تجهیزات نظامی که قبل از انقلاب در ایران بود، را به روزرسانی و مجدداً قابل استفاده نماید. به لحاظ ساختاری در بخش پژوهشی کلیه ساختارهای پژوهشگاه، پژوهشکده، مراکز رشد و پارک علم و فن‌آوری در جهاد وجود دارد.

حوزه فعالیت دیگر جهاد دانشگاهی حوزه‌ی فرهنگی است. شاید بتوان گفت اساس شکل‌گیری جهاد دانشگاهی ماهیت فرهنگی داشته است. توسعه و تعمیق نگرش‌ها، باورها و ارزش‌های انقلاب در جامعه و بخصوص جامعه دانشگاهی و دانشجویی کشور زیر بنای تمام فعالیت‌های

در همین رابطه در سال گذشته اولین همایش آموزش‌های تخصصی صنعت عینک با حضور مدیران و معاونین جهاد دانشگاهی، مسئولینی از وزارت بهداشت و وزارت علوم و رؤسای اتحادیه‌های عینک سراسر کشور، نمایندگان اتاق اصناف، پیشکسوتان دانشگاهی و بسیاری از افراد شاخص در این حوزه برگزار گردید. امیدواریم در سال آینده دومین همایش را نیز برگزار نماییم.

اخیراً موضوع این آموزش‌ها با دفتر آموزش مداوم وزارت بهداشت مطرح و اقدامات اولیه برای اخذ تأیید در حال انجام است.

به علاوه امکان برگزاری دوره در کشورهای منطقه در دستور کار قرار دارد. امیدواریم طرف‌های آینده شاهد به ثمر نشستن این تلاش‌ها باشیم.

دید برتر: چه برنامه‌ها و اقداماتی را برای توسعه فعالیت‌های آموزشی این حوزه در نظر دارید؟

پاسخ: ما معتقد هستیم که در بخش آموزش عینک و عینک‌سازی نیاز بسیاری احساس می‌شود. اهمیت عینک به عنوان یک نیاز اساسی اقشار مختلف جامعه مورد تأکید همگان است.

از این‌رو به جهاد دانشگاهی صنعتی شریف، به عنوان قطب آموزش‌های تخصصی و مهارتی حوزه اپتیک بخصوص حوزه عینک، مأموریت داده شده که نسبت به توسعه دوره‌های آموزشی به منظور پوشش دادن کلیه نیازهای شغلی این صنف، گسترش اجرای دوره‌ها در سطح کشور با همکاری اتحادیه‌های عینک‌سازان در منطقه اقدام نماید.

به این منظور لازم است طراحی و اجرای دوره‌های جدید، تدوین محتوا و منابع آموزشی به صورت کتاب، فیلم و بسته‌های جامع مولتی‌مدیا، آموزش‌های تحت وب و اپ تلفن همراه به طور جدی دنبال شود.

کارها با بخش آموزش‌های مداوم وزارت بهداشت و درمان وجود دارد.

یکی از فعالیت‌های آموزشی قابل ذکر برگزاری دوره کمک پرستاری برای مجموعه وزارت بهداشت در قالب طرح تحول سلامت می‌باشد.

دید برتر: توضیحاتی هم در مورد اقدامات انجام شده در آموزش‌های حوزه عینک ارائه فرمائید.

پاسخ: آموزش‌های اپتیک بینایی از جمله فعالیت‌های شاخص و با سابقه در آموزش‌های این بخش می‌باشد. همان‌طور که می‌دانید سازمان جهاد دانشگاهی صنعتی شریف سابقه کارهای بسیار ارزشمندی را در بخش‌های مختلف اپتیک همچون پزشکی، نظامی، آموزشی و صنعتی دارد. آزمایشگاه اپتیک این سازمان به عنوان آزمایشگاه مرجع مورد تأیید سازمان ملی استاندارد می‌باشد.

تدوین و اجرای دوره‌های تخصصی عینک در واقع تبدیل یافته‌های پژوهشی این فعالیت‌ها به برنامه‌های آموزشی بوده است. خوشبختانه این کار هم با همراهی اتحادیه‌های عینک سراسر کشور، مجموعه وزارت بهداشت و حوزه پژوهشی جهاد دانشگاهی انجام شده و هم اکنون به عنوان یکی از معتبرترین مراجع آموزشی حوزه عینک شناخته می‌شود.

در حال حاضر مجموعاً ۵ عنوان دوره شامل دو دوره عدسی‌های جذبی و عینک آفتابی، دو دوره عینک‌سازی و یک دوره مدیریت کسب و کار عینک در قالب دوره‌های عالی کوتاه مدت تدوین و اجرا می‌شود. کلیه دوره‌ها براساس نیازهای آموزشی این صنف و در سطوح مقدماتی و پیشرفته، طراحی شده است.

این دوره‌ها بر اساس درخواست و با همکاری اتحادیه‌های عینک در سطح کشور برگزار می‌گردد. خوشبختانه تا کنون ده‌ها دوره آموزشی در این زمینه با همکاری اتحادیه‌ها در استان‌های مختلف برگزار گردیده است.

دید برتر: در مورد سابقه فعالیت‌های آموزشی جهاد دانشگاهی در موضوعات مرتبط با حوزه پزشکی و به‌طور کلی حوزه سلامت هم توضیحاتی بفرمائید.

پاسخ: آموزش‌های این بخش را می‌توانیم به دو قسمت آموزش‌های مرتبط با حوزه درمان که در دانشگاه‌های علوم پزشکی ارائه می‌شوند و آموزش‌های مکمل تقسیم کنیم.

بخش دوم که موضوعات متنوعی همچون ابزارها و نیازهای فرآیند درمان را در بر می‌گیرد، علیرغم نیاز بالای جامعه متأسفانه در کشور ما متولی خاصی ندارد.

به عنوان مثال برای قشر عظیمی که در حوزه پزشکی کار می‌کنند از نیروهای خدماتی گرفته تا بالاتر نیازهای آموزشی وجود دارد. یک نیروی خدماتی که در یک بیمارستان کار می‌کند، ویژگی او با نیروی مشابه که در یک اداره عادی کار می‌کند، کاملاً متفاوت است. حتی حراست، مدیریت و اپراتورها واجد شرایط خاصی هستند. علاوه بر این آموزش در نصب، نگهداری و بروز رسانی تجهیزات پزشکی که در حوزه سلامت نقش آفرینی می‌کنند، هم نقش حیاتی دارد.

آزمایشگاه اپتیک این سازمان به عنوان آزمایشگاه مرجع مورد تأیید سازمان ملی استاندارد می‌باشد.

جهاد دانشگاهی در آموزش‌های حوزه سلامت (غیر از درمان)، مهندسی پزشکی، تربیت دستیاران مورد نیاز در کلینیک‌ها، تجهیزات پزشکی، آموزش شاغلین در اصناف مرتبط با حوزه سلامت اقدام به تدوین و استانداردسازی دوره، نموده است. خوشبختانه تعامل بسیار خوبی هم در این بخش از

نگاهی کوتاه به فعالیت‌های جهاد دانشگاهی

- تأسیس دانشکده علوم پایه پزشکی (تنها دانشگاه علوم پزشکی غیر وزارت بهداشت)
- برگزاری دوره‌ی کمک پرستاری برای ۱۲۰۰۰ نفر در ۲۴ استان
- برگزاری دوره‌های تخصصی ایمپلنت
- برگزاری دوره‌های اندودانتیکس
- برگزاری دوره‌های پرودانتیکس
- برگزاری دوره‌های ICU-CCU-NICU برای پرستاران
- برگزاری دوره‌های تربیت دستیار کنار دندانپزشک
- برگزاری دوره‌های تکنسین داروخانه
- برگزاری دوره‌های عینک‌سازی (با همکاری سازمان شریف و جهاد علوم پزشکی شهید بهشتی)
- پژوهشکده رویان (بزرگ‌ترین مرکز پژوهشی ناباروری خاورمیانه)
- تفاهم‌نامه سه جانبه (جهاد-دفتر طب سنتی وزارت بهداشت- انجمن علمی طب سنتی)

Primary Sight Magazine
دوماهنامه فرهنگی اقتصادی
سال سوم / شماره پانزدهم

دید برتر: در پایان اگر لازم می‌دانید موضوعی ذکر شود، بفرمائید.

پاسخ: با توجه به اهمیت طرح تحول سلامت در دولت‌های یازدهم و دوازدهم، لازم است کلیه اقدامات و الزامات تحقق این نظام مورد توجه قرار گیرد. به‌طور مشخص می‌خواهم به جایگاه نیروی انسانی کارآمد در اجرای موفق این طرح بپردازم. با گسترش استفاده از عینک به عنوان یک وسیله ضروری، به‌طور طبیعی نقش و اهمیت اطمینان از عملکرد استاندارد و درست در مراحل مختلف ساخت عینک نیز افزایش یافته است. از نشریه تخصصی دید برتر انتظار می‌رود نسبت به گسترش آگاهی و دانش عمومی در این زمینه فعال باشد.

دید برتر: از این‌که این فرصت را در اختیار نشریه دید برتر قرار دادید از شما سپاسگزارم.

از نشریه وزین شما تشکر می‌کنم که حساسیت‌های لازم را در این بخش از جامعه دارید و به ترویج و توسعه‌ی این علم برای صنف محترم تلاش می‌کنید. برایتان آرزوی موفقیت دارم.

عنوان مقاله: گفت‌وگو با آقای مهندس کیا تهیه گزارش و عکس: سجاد محمودیان موضوع: آشنایی با فعالیت‌های جهاد دانشگاهی مدت زمان مطالعه: ۲۰ دقیقه

